

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

СОВЕТ ТИМЕРШИКСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422057, Республика Татарстан, Сабинский район,
с.Тимершик, ул. Пионерская, 19 а
тел. (84362) 2-23-23

e-mail: Timer.Sab@tatar.ru

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ТИМЕРШЫК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

422057, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Тимершык авылы, Пионер урамы, 19 а йорт
тел. (84362) 2-23-23

РЕШЕНИЕ
24.09.2018

КАРАР
№ 25

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Тимершык авыл
жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына
үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында

Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Советы " Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту" каары проекты буенча ачык тыңлаулар нәтиҗәләрен карал тикшергәннән соң, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Советының 2018 елның 03 августындагы 17 номерлы каары белән расланган «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Советының "Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы турында" 2012 елның 27 августында 15 номерлы каары белән расланган Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Уставына күшымта нигезендә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.

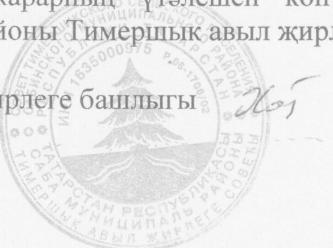
2. Әлеге каарарны "Интернет"мәгълүмати-телеинформациян чeltәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча һәм Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегендә урнашкан мәгълүмат стендларында тубэндәге адреслар буенча урнаштырырга: Тимершык авылы, Пионер урамы, 19а йорт; Кызыл-Мишә авылы, Ленин урамы 32 йорт; Көек авылы, Татарстан урамы, 25 йорт; Мингәр авылы, Татарстан урамы, 23 йорт; Сабай авылы, Г.Тукай урамы 23а йорт.

3. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр дәүләт теркәве очен әлеге каарарны законнарда билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе Юстиция министрлыгының Татарстан Республикасы буенча идәрәсенә жибәрергә.

4. Әлеге каарарның угләшешен контролльдә тотуны Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башлыгы А.Х. Хажиевка йөкләргә.

Авыл жирлеге башлыгы

А.Х. Хажиев

КУШЫМТА

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Советының 2018 елның 24 ичке сентябрендә чыккан 25 номерлы "Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр көртү турында» карарына

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр

1. Уставның 5 матдәсeneң 1 пункттындагы 9 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәяп итәргә:

"9) жирлек территориясен төзекләндерү қагыйдәләрен раслау, аларның үтәлешен контролльдә тоту, күрсәтелгән қагыйдәләр нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыру;»;

2. Уставның 5 матдәсeneң 1 пункттындагы 14 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәяп итәргә:

«14) жыю эшчәнлеген оештыруда катнашу (шул исәптән аерым жыю) һәм каты коммуналь калдыкларны транспортлау эшчәнлеген оештыруда катнашу;» (2019 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә));

3. 6 матдәнең 1 пункттындагы 12 пунктчасын үз көчен югалткан дип танырга;

4. Уставның 6 матдәсeneң 1 пункттындагы 15), 16) һәм 17) пунктчаларын түбәндәге эчтәлектә тулыландырырга:

«15) хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чарапарны гамәлгә аширу, «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында» Федераль законда каралган.

16) инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү.»;

17) 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы "Кулланучылар хокукларын яклау" туринда Россия Федерациясе Законында каралган кулланучылар хокукларын яклау чарапарын гамәлгә аширу.

5. Уставны 18.1 матдәсен түбәндәге эчтәлектә тулыландырырга:

18.1. матдә. Авыл торак пункты старостасы.

1. Авыл жирлегендә урнашкан жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары һәм авыл халкы арасында үзара бәйләнешне оештыру өчен авыл торак пункты старостасы билгеләнергә мөмкин.

2. Авыл торак пункты старостасы, составына әлеге авыл торак пункты территориясендә яшәүче һәм актив сайлау хокукуна ия булган кешеләр арасыннан, авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Авыл торак пункты старостасы дәүләт вазыйфасын, дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфа яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат

түгел, хезмәт мөнәсәбәтләрендә һәм алар белән турыдан-туры бәйле башка мөнәсәбәтләрдә була алмый.

Татарстан Республикасы Законы белән, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып, авыл торак пункты старостасы вазыйфасының башка исем билгеләнергә мөмкин.

4. Авыл торак пункты старостасы вазыйфасына нинди затлар билгеләнә алмый:

1) дәүләт граждан хезмәте вазыйфасын, муниципаль вазыйфа яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче зат;

2) суд тарафыннан эшкә сәләтле түгел яисә чикләнгән эшкә сәләтле дип танылган;

3) Капланмаган, яисә төшерелмәгән хөкем карары.

5. Авыл торак пункты старостасының вәкаләтләре срокы вазыйфасына билгеләнгәндә жирлек Советы тарафыннан билгеләнә һәм кимендә ике һәм биш елдан да артык була алмый.

Авыл торак пункты старостасының вәкаләтләре жирлек Советы карары буенча вакытыннан алда туктатыла, аның составына авыл торак пункты граждансарапының жыены тәкъдиме буенча, шулай ук очракларда, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 40 статьясындагы 10 өлешенең 1-7 пунктлары белән билгеләнгән.

6. Узенә йөкләнгән бурычларны хәл итү өчен авыл торак пунктының старостасы:

1) авыл торак пунктында жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү мәсьәләләре буенча, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

2) халык белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданнар жыеннарында, жыелышларда, конференцияләрендә катнашу юлы белән, мондый чараплар нәтиҗәләре буенча мөрәжәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәҗбүри каралырга тиешле муниципаль хокукий актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән тәкъдимнәрне жибәрә; халык белән хезмәттәшлек итә, шул исәптән гражданнар жыеннарында, жыелышларда, конференцияләрендә катнашу юлы белән, мондый чараплар нәтиҗәләре буенча мөрәжәгатьләрне һәм тәкъдимнәрне, шул исәптән жирле үзидарә органнары тарафыннан мәҗбүри каралырга тиешле муниципаль хокукий актлар проектлары рәвешендә рәсмиләштерелгән тәкъдимнәрне жибәрә;

3) жирле үзидарәне оештыру һәм гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча авыл халкына хәбәр итә, шулай ук жирле үзидарә органнарыннан алынган башка мәгълүматны житкерүдә ярдәм итә;

4) жирле үзидарә органнарынада ачык тыңлаулары һәм жәмәгать фикер алышуларын оештыруда һәм үткәрүдә, авыл торак пунктында аларның нәтиҗәләрен халыкка житкерүдә ярдәм итә;

5) авыл жирлеге уставында һәм (яки) жирлек Советының норматив хокукий актында каралган Татарстан Республикасы Законы нигезендә башка вәкаләтләрне һәм хокукларны гамәлгә ашыра.

7. Авыл торак пункты старостасы статусы буенча эшчәнлек гарантияләре һәм башка мәсьәләләр Татарстан Республикасы Законы нигезендә жирлек Советының әлеге Устав һәм (яисә) норматив хокукий акты белән билгеләнә ала.»;

6. Уставның 19 матдәсен түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

“19 матдә.Ачык тыңлаулар,жәмәгать фикер алышулар.»

7. Уставның 19 матдәсенең 3 пунктын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«3. Ачык тынлауларга кертелергә тиеш:

- 1) авыл жирлеге Уставы проекты, шулай ук әлеге уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль норматив хокукий акт проекты, Авыл жирлеге Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм законнары нигезләмәләрен әлеге уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очраклардан тыш, авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль норматив хокукий акт проекты;
- 2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;
- 3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты;
- 4) жирлекне үзгәртеп кору турындағы мәсьәләләр, октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 Федераль законның 13 статьясы нигезендә жирлекне үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән белдерелгән жирлек халкының ризалыгы алу таләп итәлә.»;

8. Уставның 19 матдәсен 11 пункт белән түбәндәгө эchtәлектә тулыландырырга:

«11. Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә, жир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын шартлы рөхсәт итеп файдалануга рөхсәт бирү турында каар проектлары, рөхсәт итеп төзелеш объектларының чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт бирү турында каар проектлары буенча каар проектлары буенча, жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт итеп башка төр файдалану мәсьәләләре буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре булмагандың җәмәгать тикшерүләре, яисә ачык тынлаулар үткәрелә, аларны оештыру һәм үткәрү тәртибе әлеге шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындағы законнар нигезләмәләрен исәпкә алып жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

9. Уставның 22 нче матдәсен түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«22 нче матдә. Халық жыены.

1. Гражданнар жыены жирле үзидарәне халық тарафыннан турыдан туры гамәлгә ашыру һәм жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда халыкның катнашуы формасы булып тора.

2. Гражданнар жыены «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда каралган очракларда һәм «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын үткәрү тәртибе турында» гы Положение нигезендә жирлек Советы каары белән расланган очракларда үткәрелә.

3. 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданнар жыены үткәрелергә мөмкин:

1) торак пунктта авыл жирлеге чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча (муниципаль район), аның составына күрсәтелгән торак пункт кергән, күрсәтелгән торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә (муниципаль район) кертеп жибәрү;

2) муниципаль берэмлекнен вэкиллекле органы вэкалэтлэрэе гражданнаар жыены тарафыннан гамэлгэ ашырыла торган жирлектэ күрсэтелгэн жирлекнен чиклэрэн үзгэртүү, үзгэртеп кору мэсьэлэлэрэе буенча;

3) муниципаль берэмлекнен вэкиллекле органы вэкалэтлэрэе гражданнаар жыенында катнаша торган жирлектэ, эгэр жирлектэ сайлау хокукуна ия булган, халкы 100 дэн артык кеше булса, жирлекнен вэкиллекле органын төзүү, аның саны нэм вэкалэтлэрэе вакыты турында мэсьэлэе буенча;

4) муниципаль берэмлекнен вэкиллекле органы вэкалэтлэрэе гражданнаар жыены тарафыннан гамэлгэ ашырыла торган жирлектэ, гражданнаарның үзара салым акчаларын керту нэм куллану мэсьэлэссе буенча

5) авыл жирлеге составына, шэхэр эче районы составына керүче торак пунктта, федераль энэмийктэ ия шэхэр округы территорииясендэ яки муниципаль район чиклэрэндэ урнашкан шэхэр округы территорииясендэ, элеге торак пункт территорииясендэ гражданнаарның үзара салымын керту нэм куллану мэсьэлэссе буенча;

6) халык арасында урнашкан торак пунктта жирле үзидарэне оештыру нэм гамэлгэ ашыру белэн бэйле мэсьэлэлэр буенча халык инициативасын тэксимиту максатларында;

7) авыл жирлегендэ халык тыгызлыгы түбэн булган территорииядэ яки кыен булган урында урнашкан, авыл жирлегендэ халык саны 100 дэн артмаса, жирлекне бетерү мэсьэлэссе буенча;

8) авыл торак пунктында авыл торак пункты старостасы кандидатурасын тэксимиту мэсьэлэссе буенча, шулай ук авыл торак пункты старостасы вэкалэтлэрэн вакытыннан алда туктату мэсьэлэссе буенча;

9) авыл торак пунктында гражданнаар жыены шулай ук муниципаль хэмээт турында Россия Федерациясе законнаарында каралган очракларда муниципаль хэмээт вазыйфаларын билэүгэ конкурс үткэргэндэ конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тэксимиту максатларында үткэрелэ ала.

4. Гражданнаар жыены жирлек башлыгы тарафыннан, яисэ сайлау хокукуна ия булган, кимендэ 10 кеше булган торак пункт халкы төркеме инициативасы белэн чакырыла ала.

5. Жыенны үткэрүү инициативасына ярдэм йөзөннөн жыярга кирээ булган имзалар саны, сайлау хокукуна ия гражданнаар санының 5 процентын тэшкил итэ, дайми яки нигездэ яшэүчэ, торак пункт территорииясендэ яшэү урыны буенча теркэлгэн, эмма 25 имзаданда ким булырга тиеш түгел.

6. Жирлек башлыгы тарафыннан тэксимиту итэлэ торган гражданнаар жыены жирлек башлыгы каары белэн билгелэнэ, инициатив төркем тарафыннан бирелэ торган гражданнаар жыены жирлек Советы каары белэн билгелэнэ.

7. Торак пунктта яшэүчелэр гражданнаар жыеннарын үткэрүү вакыты нэм урыны турында алдан хэбэр итэлэр, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге составына керүче торак пунктларда гражданнаар жыеннарын эзерлэү тэргибе турында» Положениедэ билгелэнгэн тэргип нигезендэ гражданнаар жыеннарын үткэрүүгэ эзерлек тэргибе нигезендэ гражданнаарын кабул итэлгэн мэсьэлэлэр буенча муниципаль хокукий акт проекти нэм материаллар белэн алдан ук билгелэп үтэлэ.

8. Жыенда кабул итэлгэн каарлар муниципаль хокукий актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар нэм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрина кертелергэ тиеш.»;

10. Уставның 30 нчы матдәсен 3.1 пункт белән түбәндәгә эчтәлектә тулыландырырга:

«3.1. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткәрү тормыш тәэмин итү объектлары, транспорт яки социаль инфраструктура, элемтә, жәяулеләр хәрәкәтен һәм (яки) транспорт чаралары эшчәнлеген бозу яки гражданнарның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына үтеп керү мөмкинлеге булмау шарты белән үткәрелә. Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнарына, яисә жирле үзидарә органнарына мондый очрашулар турында хәбәр итү таләп ителми. Шул ук вакытта депутат курсәтелгән органнарга аларны үткәрү датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

Депутатның сайлаучылар белән ачык чара рәвешендә очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

Жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган ачык чара рәвешендә депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыру яки үткәрүгә комачаулау үзе өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка тартыла.»;

11. Уставның 30 нчы матдәсен 6, 7 һәм 8 нче пунктлар белән түбәндәгә эчтәлектә тулыландырырга:

«6. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти хәрактердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү, коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациясе законнары нигезендә депутат тарафыннан бирелә торган, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) каары буенча үткәрелә .

7. Әлеге матдәнең 6 пункты нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтиҗәсендә 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында » 230-ФЗ номерлы федераль закон, 2013 елның 7 маенданы “аерым категорияләрдәге затларның аерым категорияләренә счет ачуны һәм ия булуны тыю турында” 79-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында кулдагы акча һәм кыйммәтләрне сакларга, чит ил финанс инструментларыннан файдаланырга һәм (яки) файдаланырга», Татарстан Республикасының югары вазыйфаи заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать итә, тиешле каар кабул итә, яисә судка мөрәжәгать итә.

8. Муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән керемнәр, чыгымнар, милек һәм мөлкәти хәрактердагы йөкләмәләр турында мәгълүматлар Саба муниципаль районнының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырыла һәм (яки) массакуләм мәгълүмат

чараларына муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә торган тәртиптә бастырып чыгару өчен бирелә.»;

12. Уставның 33 матдәнең 1 пункттының 5 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5) жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен раслау;»;

13. Уставның 33 матдәсендәге 1 пункттының 25 пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«25) жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау;»;

14. Уставның 40 матдәсендәге 2 пункты түбәндәге эчтәлекле икенче абзац естәргә:

«Татарстан Республикасының югары вазыйфай заты (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе), жирлек Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне булып, жирлек Советына әлеге гариза кергән көн санала.»;

15. Уставның 43 матдәсендәге 6 пунктын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«6. Жирлек башлыгы 2008 елның 25 декабрендәге «коррупциягә каршы көрәш турында» 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 230-ФЗ номерлы федераль закон, 2013 елның 7 маендан «аерым категорияләрдәге затларның счетларын (кертемнәр) ачуны һәм ия булуны тыю турында» 79-ФЗ номерлы федераль закон, чит ил банкларында акча һәм кыйммәтле әйберләр сакларга, Россия Федерациисе территориясеннән читтә урнашкан, чит ил финанс инструментларына ия булу һәм (яки) алардан файдалану.»;

16. Уставның 44 матдәсендәге 18 пунктын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«18) жирлек Советы каравына жирлекнең социаль-икътисади үсеш стратегиясен тәкъдим итә;»;

17. Уставның 45 матдәсендәге 4 пунктында "үз вазыйфаларын" сүzlәреннән соң «суд карапы буенча процессуаль мәжбүр иту чараларын куллану яки вазифадан вакытлыча читләштерү рәвешендәге" сүzlәрен естәргә»;

18. Уставның 46 матдәсендәге 3 пунктын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«3. Жирлек башлыгы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта, жирлек Советы тарафыннан үз составыннан сайланы торган башлыкны сайлау мондый вәкаләтләр туктатылган көннән алты айдан да соңга калмычча гамәлгә ашырыла.

Шул ук вакытта әгәр жирлек Советы вәкаләтләре срокы тәмамланганчы алты айдан ким булса, жирлек башлыгын жирлек Советы составыннан сайлау яңа сайланган авыл жирлеге Советының беренче утырышында гамәлгә ашырыла.»;

19. Уставның 46 матдәсендәге 4 пунктын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«4. Эгәр вәкаләтләре Татарстан Республикасының югары вазыйфай заты хокукий акты нигезендә вакытыннан алда туктатылган жирлек башлыгы булса (Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең югары башкарма органы житәкчесе) авыл жирлеге башлыгы вазыйфасыннан читләштерү турында, я жирлек Советының авыл жирлеге башлыгын отставкага жибәрү турындагы карапы нигезендә, әлеге хокукий акт яки карап суд тәртибендә шикаять бирә, жирлек Советы жирлек башлыгын сайлау турында Карап кабул итәргә хокуклы түгел, суд карапы законлы көченә кергәнчә, жирлек Советы тарафыннан үз составыннан сайланы.»;

20. Уставның 49 матдәсендәге 1 пунктының 1 пунктчасының икенче абзацында “жирлекнең комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнары һәм программалары проектларын» сүzlәрен төшереп калдырырга;

21. Уставның 46 матдәсендәге 1 пунктын 1 пунктчасының өченче абзацын киләсе редакциядә бәян итәргә:

«—жирлек бюджетының үтәлешен тәэмүн итә, 2014 елның 28 июненәндәге «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 172-ФЗ номерлы Федераль закон белән каралган стратегик планлаштыру өлкәсендә, элгә устав белән жирлек Советы вәкаләтләренә билгеләнгән вәкаләтләрдән тыш, вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;»;

22. Уставның 49 матдәсендәге 1 пунктындагы 1 пунктчасындагы дүртенче абзацында “жирлекнең комплекслы социаль-икътисадый үсеше планнарының һәм программаларының үтәлеше турында хисаплар” сүzlәрен төшереп калдырырга

23. Уставның 49 матдәсендәге 1 пунктының 5 пунктчасындагы өченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«расланган төзекләндерү қагыйдәләре нигезендә жирлек территориясен төзекләндерүне оештыра;»;

24. Уставның 49 матдәсендәге 1 пунктының 5 пунктчасындагы өченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә

«—жирлекнең төзекләндерү Кагыйдәләренең үтәлешен контролльдә тота жирлекнең төзекләндерү Кагыйдәләренең үтәлешен контролльдә тота;»;

25. Уставның 49 матдәсендәге 1 пунктының 6 пунктчасына түбәндәге эчтәлекле сиғезенче абзац белиңн тулыландырырга:

«депутатлар сайлаучылар белән очрашулар үткәрү өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгели, шулай ук жирле үзидарә органнары тарафыннан депутатлар сайлаучылар белән очрашулар үткәрү өчен бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгели.»;

26. Уставның 71 матдәсендәге 3 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына қагылышлы муниципаль норматив хокукий актлар, гамәлгә куючы булып муниципаль берәмлек торган оешмаларның хокукий статусын билгели торган муниципаль норматив хокукий актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төzelә торган килешүләр рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә (халыкка игълан ителә торган)).».

27. Уставның 71 матдәсендәге 8 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«8. Бастьрып чыгарганда (игълан ителгәндә) муниципаль хокукий актның, яисә жирле үзидарә органнары арасында төzelгән килешүләрнен реквизитлары күрсәтелә.

Муниципаль хокукий актны, яисә жирле үзидарә органнары арасында төzelгән килешүне рәсми бастьрып чыгару булып жирлектә таратыла торган вакытлы матбуғатта аның тулы текстын беренче бастьрып чыгару санала.

Муниципаль хокукий актларны һәм килешүләрне рәсми бастьрып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук чөлтәр басмасыннан файдаланырга хокуклы. Рәсми чөлтәр басмасында муниципаль хокукий актның тулы тексты басылып чыккан (урнаштырган) очракта, басма басмада аңа күләмле график һәм таблич күшымталар китерелгә мөмкин.»; Муниципаль хокукий актларны һәм килешүләрне рәсми бастьрып чыгару (халыкка житкерү) өчен жирле үзидарә органнары шулай ук чөлтәр басмасыннан файдаланырга хокуклы. Рәсми чөлтәр басмасында муниципаль хокукий актның тулы тексты басылып чыккан

(урнаштырган) очракта, басма басмада аңа күләмле график һәм таблич күшымталар китерелергә мөмкин.»;

28. Уставның 81 матдәсенең 1 пунктында "жирлек" сүзләреннән соң «(жирлек составына көрүче торак пункт)" сүзләрен өстәргә»;

29. Уставның 81 матдәсенең 2 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Элеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән гражданнарга бер тапкыр бирелә торган түләүләрне керту һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә 2003 елның 6 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федеरаль законның 25.1 матдәсендәге 1 өлешенең 4.1 пунктында каралған очракларда гражданнар жыенында хәл ителә.»;

30. Уставның 86 матдәсенең 3 пунктында икенче тәкъдимне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий акт проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук авыл жирлеге Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм законнары нигезләмәләрен әлеге уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәту рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очракта, гражданнарның аның фикер альшуында катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка игълан итү) таләп ителми.»;

31. 88 матдәсенең 3 пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3. Элеге Уставка кертелгән һәм жирле үзидарә органнары структурасын үзгәртә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр, жирле үзидарә органнары арасында вәкаләтләр бүлешү (әлеге Уставны федераль законнарга туры китерү очракларыннан тыш, шулай ук вәкаләтләрне, вәкаләтләр срокын, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларын сайлау тәртибен үзгәрту очракларыннан тыш), әлеге үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий актны кабул иткән жирлек Советы вәкаләтләре срокы чыкканнан соң үз көченә көрә..».

32. Уставның 88 матдәсенең түбәндәге эчтәлекле 4 һәм 5 пунктлары белән тулыландырырга:

«4. Жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр муниципаль хокукий акт тарафыннан кертелә, ул рәсмиләштерелергә мөмкин:

1) жирлек Советы рәисе вәкаләтләрен башкаручы, авыл жирлеге башлыгы имзалаган авыл жирлеге Советы каары белән,

2) жирлек Советы тарафыннан кабул итегән һәм жирлек башлыгы кул куйган аерым норматив хокукий акт. Бу очракта әлеге хокукий актта жирлек Советы аны кабул итү турындагы каарның реквизитлары куела. Советның мондый каарына авыл жирлеге Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту рөхсәт ителми.

5. Жирлек Уставын яңа редакциядә бәян итү жирлек уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий акт белән рөхсәт ителми. Бу очракта жирлекнәң яңа Уставы кабул ителә, ә элек жирлекнәң гамәлдәге Уставы һәм аңа үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий актлар жирлекнәң яңа Уставы үз көченә көрән көннән үз көчен югалткан дип таныла.».